

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سبقت کمالی

"اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل"

شماره: ۹۵/۳۴۴۳۹۶

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۲۹

دارد

پیوست:

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود.

باسلام؛

احتراماً، بدین وسیله به استحضار می‌رساند به استناد تبصره ذیل ماده (۶۶) «آیین‌نامه نحوه تأسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی» مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۸ هیأت محترم وزیران و با هدف روزآمد نمودن و متناسب و هماهنگ ساختن ضوابط و مقررات ناظر بر نحوه و شرایط صدور مجوز انجام عملیات ارزی برای بانک‌ها اعم از دولتی و غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی با اقتضانات و شرایط جدید، «دستورالعمل نحوه صدور اجازه‌نامه عملیات ارزی مؤسسات اعتباری» در بیست و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطرح و مورد تصویب قرار گرفت که مزید استحضار نسخه‌ای از آن به پیوست ایفاد می‌گردد.

در پایان ضمن اعلام این که از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، ضوابط ناظر بر نحوه اخذ مجوزهای عملیات ارزی بانک‌های غیردولتی موضوع بخشنامه شماره م/۱۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ (تصویر پیوست) منسوخ می‌شود، خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. /۳۱۳۲۷۵۶

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل نحوه صدور اجازه نامه عملیات ارزی

مؤسسات اعتباری

دی ماه ۱۳۹۵

«دستورالعمل نحوه صدور اجازه نامه عملیات ارزی مؤسسات اعتباری»

مقدمه:

به استناد بند (ب) ماده (۱۱) «قانون پولی و بانکی کشور» و تبصره ذیل ماده (۶۶) «آیین نامه نحوه تأسیس و اداره مؤسسات اعتباری غیردولتی»، دستورالعمل نحوه صدور اجازه نامه عملیات ارزی مؤسسات اعتباری که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود، به شرح زیر تدوین می شود:

ماده ۱- گستره شمول تعاریف ذیل منحصراً محدود به این دستورالعمل است:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می باشد.

۱-۳- ضوابط ارزی: مجموعه مقررات، آیین نامه ها، دستورالعمل ها و بخشنامه های ارزی ابلاغی توسط حوزه ارزی بانک مرکزی.

۱-۴- اجازه نامه عملیات ارزی: موافقت کتبی بانک مرکزی با انجام عملیات ارزی توسط مؤسسه اعتباری مطابق با مفاد این دستورالعمل.

۱-۵- مؤسسه اعتباری خارجی: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که در خارج از ایران تأسیس شده و تحت نظارت مرجع نظارت بانکی کشور متبوع خویش به عملیات بانکی اشتغال دارد.

۱-۶- مرجع نظارتی: مقام مسئول ناظر بر مؤسسات اعتباری در کشور متبوع مؤسسه اعتباری خارجی.

۱-۷- اداره مجوزهای بانکی: اداره مجوزهای بانکی بانک مرکزی؛

۱-۸- کمیسیون مقررات و نظارت: کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی؛

۱-۹- سامانه ارزی: مجموعه سامانه ها و پایگاه های اطلاعاتی معرفی شده توسط بانک مرکزی نظیر پورتال ارزی، سیستم ثبت معاملات ارزی (ITRS) و سنا.

ماده ۲- انجام عملیات ارزی موضوع این دستورالعمل توسط مؤسسه اعتباری صرفاً پس از اخذ اجازه نامه عملیات ارزی و با رعایت قوانین و مقررات ذی ربط از جمله ضوابط ارزی و همچنین مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات و بخشنامه های بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

ماده ۳- اجازه نامه عملیات ارزی مؤسسه اعتباری طی سه مرحله و طبق مفاد این دستورالعمل صادر می شود.

ماده ۴ - مؤسسه اعتباری مجاز به انجام عملیات ارزی در هریک از مراحل اول، دوم و سوم به شرح ذیل

می باشد:

۴-۱- مرحله اول:

۴-۱-۱- خرید، فروش، نقل و انتقال ارز؛

۴-۱-۲- عملیات مربوط به حواله های وارده و صادره ارزی داخل کشور؛

۴-۲- مرحله دوم:

۴-۲-۱- افتتاح حساب های قرض الحسنه جاری و پس انداز، سرمایه گذاری مدت دار؛

۴-۲-۲- اعطای انواع تسهیلات؛

۴-۲-۳- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۴-۲-۴- عملیات مربوط به اعتبار اسنادی وارداتی و صادراتی؛

۴-۲-۵- عملیات مربوط به بروات اسنادی وارداتی و صادراتی؛

۴-۲-۶- صدور انواع ضمانت نامه ها؛

۴-۲-۷- سرمایه گذاری در انواع اوراق بهادار؛

۴-۲-۸- ایجاد و برقراری روابط کارگزاری با مؤسسات اعتباری خارجی پس از انجام

بررسی های لازم در خصوص وضعیت اعتباری مؤسسات مذکور؛

۴-۲-۹- عملیات مربوط به حواله های وارده و صادره ارزی خارج کشور؛

۴-۲-۱۰- خدمات مربوط به وجوه اداره شده؛

۴-۲-۱۱- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر).

۴-۳- مرحله سوم:

۴-۳-۱- انعقاد قراردادهای ریفاینانس و فاینانس؛

۴-۳-۲- عضویت در بازارهای بین بانکی ارزی؛

۴-۳-۳- انتشار و فروش اوراق بهادار نظیر اوراق مشارکت و صکوک؛

۴-۳-۴- سایر عملیات ارزی که در مراحل اول و دوم پیش بینی نشده است.

ماده ۵ - مؤسسه اعتباری می تواند حداقل شش ماه پس از تاریخ رسمی شروع به فعالیت اعلامی به بانک

مرکزی، درخواست خود مبنی بر اخذ اجازه نامه عملیات ارزی مرحله اول که به امضای مدیرعامل

رسیده را به همراه برنامه عملیاتی و سایر مدارک و مستندات لازم که فهرست آن توسط اداره

مجوزهای بانکی اعلام می شود و تمامی آن ها ممهور به مهر مؤسسه اعتباری می باشد، به اداره مذکور

ارایه نماید.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری موظف است، حداقل موارد زیر را در برنامه عملیاتی خود درج نماید:

- ۱-۶- راهبردها و اهداف انجام عملیات ارزی؛
- ۲-۶- سیاست‌ها و برنامه‌ها در خصوص نحوه تجهیز و تخصیص منابع ارزی طی سه سال آتی؛
- ۳-۶- سیاست‌های بازاریابی مرتبط با عملیات ارزی؛
- ۴-۶- برآورد درآمد، هزینه و سودآوری عملیات ارزی طی سه سال آتی؛
- ۵-۶- سیاست‌های مدیریت ریسک ارزی؛
- ۶-۶- سازوکارهای لازم و ضروری برای انجام عملیات ارزی نظیر اتصال به سیستم سویفت؛
- ۷-۶- سیاست‌ها و راهبردهای بانکداری الکترونیک در زمینه عملیات ارزی؛
- ۸-۶- ساختار سازمانی با ذکر عناوین واحدهای سازمانی مسئول انجام عملیات ارزی، شرح وظایف آن‌ها، روش‌های انجام کار، نحوه ارتباط، تبادل و گردش اطلاعات مابین آن‌ها، حدود اختیارات و مسئولیت‌های رده‌های مختلف مدیریتی و همچنین تعداد و کیفیت کارکنان واحدهای مزبور؛
- ۹-۶- سیاست‌ها و اقدامات در خصوص ایجاد نظام کنترل داخلی ذی‌ربط؛
- ۱۰-۶- تجهیزات رایانه‌ای اعم از سخت‌افزار و نرم‌افزار.

ماده ۷- اداره مجوزهای بانکی پس از دریافت تمامی مدارک لازم نسبت به استعلام؛ از اداره مبارزه با پولشویی در خصوص وجود واحد تطبیق در مؤسسه اعتباری و رعایت موارد مربوط به پولشویی، تأمین مالی تروریسم و سایر موارد مرتبط و از ادارات نظارتی ذی‌ربط در ارتباط با انطباق عملکرد مؤسسه اعتباری با الزامات قانونی و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و نیز تأیید برنامه عملیاتی، اقدام می‌کند.

ماده ۸- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ نظرات ادارات مبارزه با پولشویی و نظارتی ذی‌ربط، مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به کمیسیون مقررات و نظارت ارسال می‌دارد.

ماده ۹- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ تأییدیه معاون نظارت بانک مرکزی مبنی بر صدور اجازه‌نامه عملیات ارزی مرحله اول، نسبت به صدور اجازه‌نامه مذکور که به امضای مدیرکل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی و مدیر اداره مجوزهای بانکی رسیده است، اقدام و رونوشتی از آن را برای اعضای هیأت عامل بانک مرکزی ارسال می‌کند.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری می‌تواند حداقل یک سال پس از صدور اجازه‌نامه عملیات ارزی مرحله اول، درخواست خود مبنی بر اخذ اجازه‌نامه عملیات ارزی مرحله دوم که به امضای مدیر عامل رسیده را به همراه برنامه عملیاتی به روز شده و سایر مدارک و مستندات مورد نیاز که فهرست آن توسط اداره مجوزهای بانکی اعلام می‌شود و تمامی آن‌ها ممه‌ور به مهر مؤسسه اعتباری می‌باشد، به اداره مذکور ارایه نماید.

ماده ۱۱- اداره مجوزهای بانکی پس از دریافت تمامی مدارک لازم نسبت به استعلام؛ از اداره مبارزه با پولشویی در خصوص رعایت موارد مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و از ادارات نظارتی ذی ربط به جهت انطباق عملکرد مؤسسه اعتباری با الزامات قانونی و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و نیز مناسب بودن عملکرد مؤسسه اعتباری در زمینه انجام عملیات ارزی و تأیید برنامه عملیاتی به روز شده اقدام می کند.

ماده ۱۲- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ نظرات ادارات مبارزه با پولشویی و نظارتی ذی ربط، مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به معاون نظارت بانک مرکزی ارسال می دارد.

ماده ۱۳- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ تأییدیه معاون نظارت بانک مرکزی مبنی بر صدور اجازه نامه عملیات ارزی مرحله دوم، نسبت به صدور اجازه نامه مذکور که به امضای مدیرکل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی و مدیر اداره مجوزهای بانکی رسیده است، اقدام و رونوشتی از آن را برای اعضای هیأت عامل بانک مرکزی ارسال می کند.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری می تواند حداقل شش ماه پس از صدور اجازه نامه عملیات ارزی مرحله دوم، درخواست خود مبنی بر اخذ اجازه نامه عملیات ارزی مرحله سوم که به امضای مدیرعامل رسیده را به همراه برنامه عملیاتی به روز شده و سایر مدارک و مستندات مورد نیاز که فهرست آن توسط اداره مجوزهای بانکی اعلام می شود و تمامی آن ها ممههور به مهر مؤسسه اعتباری می باشد، به اداره مذکور ارائه نماید.

ماده ۱۵- اداره مجوزهای بانکی پس از دریافت تمامی مدارک لازم نسبت به استعلام؛ از اداره مبارزه با پولشویی در خصوص رعایت موارد مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و از ادارات نظارتی ذی ربط به جهت انطباق عملکرد مؤسسه اعتباری با الزامات قانونی و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و نیز مناسب بودن عملکرد مؤسسه اعتباری در زمینه انجام عملیات ارزی و تأیید برنامه عملیاتی به روز شده اقدام می کند.

ماده ۱۶- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ نظرات ادارات مبارزه با پولشویی و نظارتی ذی ربط، مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به معاون نظارت بانک مرکزی ارسال می دارد.

ماده ۱۷- اداره مجوزهای بانکی پس از اخذ تأییدیه معاون نظارت بانک مرکزی مبنی بر صدور اجازه نامه عملیات ارزی مرحله سوم، نسبت به صدور اجازه نامه مذکور که به امضای مدیرکل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی و مدیر اداره مجوزهای بانکی رسیده است، اقدام و رونوشتی از آن را برای اعضای هیأت عامل بانک مرکزی ارسال می کند.

ماده ۱۸- در شرایط خاص، حداقل زمان‌های مقرر در مواد ۵، ۱۰ و ۱۴ منوط به تأیید ادارات نظارتی مربوط مبنی بر برخورداری مؤسسه اعتباری از شرایط لازم و موافقت معاون نظارت بانک مرکزی، قابل کاهش است.

ماده ۱۹- مؤسسه اعتباری موظف است، اطلاعات مربوط به عملیات ارزی خود را حسب مورد در سامانه ارزی درج نماید.

ماده ۲۰- مؤسسه اعتباری که قبل از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مجوز عملیات ارزی مرحله سوم را مطابق مفاد بخشنامه شماره م/۱۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ بانک مرکزی اخذ نموده است، مجاز به انجام تمامی عملیات ارزی موضوع مراحل اول، دوم و سوم مندرج در ماده (۴) این دستورالعمل بوده و اخذ اجازه‌نامه عملیات ارزی مجدد مورد نیاز نمی‌باشد.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری که قبل از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مجوز عملیات ارزی مرحله اول و یا دوم را دریافت نموده، صرفاً مجاز به انجام عملیات ارزی مرحله اول و یا مرحله دوم -حسب مورد- در چارچوب مفاد بخشنامه شماره م/۱۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۲۲- تخلف از مفاد این دستورالعمل، منجر به اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱ می‌شود.

ماده ۲۳- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مقررات مغایر با آن از جمله بخشنامه شماره م/۱۰۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۲ بانک مرکزی منسوخ اعلام می‌شود.

این دستورالعمل در ۲۳ ماده در بیست و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۸/۲۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراء می‌باشد.

شماره: مب/ ۱۰۹۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۱۰/۱۲

«بسمه تعالی»

مدیران عامل محترم بانکهای غیردولتی

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند براساس هماهنگی‌های بعمل آمده با بخش ارزی این بانک درخصوص شروع عملیات ارزی توسط بانکهای غیردولتی، موافقت گردیده است که این عملیات در سه مرحله بشرح ذیل صورت پذیرد:

مرحله اول

عملیات ارزی این مرحله عبارتست از:

- الف - دریافت سپرده‌های ارزی از اشخاص حقیقی و حقوقی
- ب - نقل و انتقالات ارزی
- ج - خرید و فروش ارز

الف - دریافت سپرده‌های ارزی از اشخاص و نحوه استفاده از منابع حاصله

- ۱- افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز، سرمایه‌گذاری مدت‌دار و صدور گواهی سپرده ارزی به ارزشهای مورد قبول بانک مرکزی طبق بخشنامه‌های اداره سیاستها و مقررات ارزی.
- ۲- موارد مصرف منابع ارزی: سپرده‌گذاری و خرید اوراق قرضه نزد کارگزاران و کشورهای معتبر اعلام شده توسط اداره امور بین‌الملل این بانک، سپرده‌گذاری نزد بانک‌های داخلی، اعطای تسهیلات ارزی به واردکنندگان و صادرکنندگان و اعطای تسهیلات ارزی جهت اجرای طرحها با اولویت طرحهای صادراتی.
- ۳- مدیریت پرتفوی ارزی که در مرحله اول نیاز به داشتن حساب ارزی نزد کارگزاران دارد.

ب - نقل و انتقالات ارزی

- ۱- نقل و انتقال ارز از محل منابع ارزی و سپرده‌های اشخاص نزد آن بانک با رعایت دستورالعمل‌های بانک مرکزی.
- ۲- انجام عملیات مربوط به حواله‌های وارده و صادره ارزی طبق ضوابط بانک مرکزی.
- ۳- دارا بودن روابط کارگزاری با بانکهای معتبر به منظور انجام نقل و انتقال حواله‌ها.

ج - خرید و فروش ارز

خرید و فروش ارز تابع ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به خرید و فروش ارز توسط بانکها با نرخ‌های توافقی و گواهی سپرده ارزی می‌باشد.

شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله اول

صدور مجوز جهت انجام عملیات ارزی این مرحله منوط به ارائه برنامه عملیاتی بانک (Business Plan) در زمینه امور ارزی با پیش‌بینی موارد زیر می‌باشد:

- ۱- واحد ارزی با سازمان مناسب.
 - ۲- دارا بودن پرسنل واجد شرایط از نظر دانش و تجربه کافی با توجه به وسعت فعالیت.
 - ۳- نحوه بکارگیری منابع ارزی بانک.
 - ۴- پیش‌بینی درآمد و هزینه و سودآوری عملیات ارزی.
 - ۵- تجهیزات و نرم‌افزار مورد نیاز.
- در صورت آمادگی برای انجام عملیات ارزی مرحله اول آن بانک می‌بایست برنامه عملیاتی (Business Plan) خود را جهت بررسی و صدور مجوز به این مدیریت ارسال نماید.

مرحله دوم

عملیات ارزی این مرحله بشرح ذیل می‌باشد:

- ۱- انجام عملیات ارزی مربوط به گشایش اعتبار اسنادی وارداتی و قبول و ابلاغ و معامله اسناد اعتبار اسنادی صادراتی.
- ۲- انجام عملیات ارزی مربوط به بروات شامل بروات اسنادی وارداتی و صادراتی.
- ۳- صدور انواع ضمانت‌نامه‌های ارزی.
- ۴- انعقاد قراردادهای ریفاینانس حداکثر یکساله.
- ۵- سایر عملیات ارزی که در مراحل اول و سوم پیش‌بینی نشده است.

شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله دوم

- شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله دوم ارائه برنامه عملیاتی بانک (Business Plan) با پیش‌بینی موارد ذیل می‌باشد:
- ۱- ایجاد سازمان مناسب.
 - ۲- بکارگیری پرسنل متخصص و واجد شرایط از حیث دانش و تجربه.
 - ۳- برقراری ارتباط با سایر بانکها از طریق سوئیفت.
 - ۴- ایجاد روابط کارگزاری با بانکهای معتبر در بازارهای عمده طرفهای خارجی.

پس از اخذ مجوز عملیات ارزی مرحله اول، در صورت احراز شرایط فوق‌الذکر و کسب آمادگی لازم برای انجام عملیات ارزی این مرحله آن بانک می‌تواند برنامه عملیاتی (Business Plan) مرحله دوم خود را جهت بررسی و کسب مجوز به این مدیریت ارسال نماید.

مرحله سوم

عملیات ارزی مرحله سوم عبارتند از:

- ۱- انعقاد قراردادهای فاینانس.
- ۲- ورود به بازارهای ارزی بین بانکی (Inter Bank).

شروع عملیات ارزی مرحله سوم منوط به انجام مراحل اول و دوم، ارائه برنامه عملیاتی (Business Plan) مرحله سوم و صدور مجوز مربوطه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

بدیهی است در صورت صدور مجوز عملیات ارزی برای هریک از مراحل سه‌گانه فوق‌الذکر دستورالعمل‌های اجرایی مربوطه توسط بخش ارزی بانک مرکزی به آن بانک ابلاغ خواهد شد. /ص

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره مطالعات و مقررات بانکی

بهرام فیض زرین قلم

محمود مرتضوی

۱۶۱۵-۱۶

۳۸۱۶

رونوشت: به انضمام یک نسخه صور جلسه مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۶ جهت استحضار

- جناب آقای وهاجی قائم مقام محترم بانک.
- جناب آقای دکتر مجرد معاون محترم ارزی بانک.
- جناب آقای معتمدی مدیرکل محترم سیاستها و مقررات ارزی.
- جناب آقای مجدپور مدیرکل محترم امور بین‌الملل و عملیات ارزی.
- جناب آقای رشیدی مدیر محترم اداره سیاستها و مقررات ارزی.
- جناب آقای شیرازی مدیر محترم اداره عملیات ارزی.
- جناب آقای حاجی‌نوروز مدیر محترم اداره نظارت بر بانکهای تجاری و اقدام مقتضی.
- جناب آقای مهران مدیر محترم اداره نظارت بر بانکهای تخصصی و موسسات اعتباری.

بسمه تعالی

صور تجلسه

با توجه به صدور مجوز شروع فعالیت بانکهای غیردولتی و درخواست بانک پارسیان جهت انجام عملیات ارزی همزمان با عملیات ریالی، جلسه‌ای درخصوص تعیین نحوه انجام عملیات ارزی توسط بانکهای غیردولتی در دفتر جناب آقای زرین قلم مدیرکل محترم نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری و با حضور

- جناب آقای معتمدی مدیرکل محترم سیاستها و مقررات ارزی؛
- جناب آقای رشیدی مدیر محترم اداره سیاستها و مقررات ارزی؛
- جناب آقای مرتضوی مدیر محترم اداره مطالعات و مقررات بانکی؛
- جناب آقای طریقی رئیس گروه بازرسی اداره نظارت بر بانکهای تخصصی و موسسات اعتباری غیربانکی
- سرکار خانم حکاک کارشناس اداره مطالعات و مقررات بانکی

در تاریخ ۸۰/۹/۲۶ تشکیل و موافقت گردید که صدور مجوز انجام عملیات ارزی به بانکهای غیردولتی در سه مرحله و بشرح ذیل انجام پذیرد:

مرحله اول

عملیات ارزی این مرحله عبارتست از:

- الف - دریافت سپرده‌های ارزی از اشخاص حقیقی و حقوقی
- ب - نقل و انتقالات ارزی
- ج - خرید و فروش ارز

الف - دریافت سپرده‌های ارزی از اشخاص و نحوه استفاده از منابع حاصله

۴- افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و پس‌انداز، سرمایه‌گذاری مدت‌دار و صدور گواهی سپرده ارزی به ارزهای مورد قبول بانک مرکزی طبق بخشنامه‌های اداره سیاستها و مقررات ارزی.

۵- موارد مصرف منابع ارزی: سپرده‌گذاری و خرید اوراق قرضه نزد کارگزاران و کشورهای معتبر اعلام شده توسط اداره امور بین‌الملل این بانک، سپرده‌گذاری نزد بانک‌های داخلی، اعطای تسهیلات ارزی به واردکنندگان و صادرکنندگان و اعطای تسهیلات ارزی جهت اجرای طرحها با اولویت طرحهای صادراتی.

۶- مدیریت پرتفوی ارزی که در مرحله اول نیاز به داشتن حساب ارزی نزد کارگزاران دارد.

ب - نقل و انتقالات ارزی

- ۱- نقل و انتقال ارز از محل منابع ارزی و سپرده‌های اشخاص نزد بانک با رعایت دستورالعمل‌های بانک مرکزی.
- ۲- انجام عملیات مربوط به حواله‌های وارده و صادره ارزی طبق ضوابط بانک مرکزی.
- ۳- دارا بودن روابط کارگزاری با بانکهای معتبر به منظور انجام نقل و انتقال حواله‌ها.

ج - خرید و فروش ارز

خرید و فروش ارز تابع ضوابط و دستورالعمل مربوط به خرید و فروش ارز توسط بانکها با نرخ‌های توافقی و گواهی سپرده ارزی می‌باشد.

شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله اول

صدور مجوز جهت انجام عملیات ارزی این مرحله منوط به ارائه برنامه عملیاتی بانک غیردولتی (Business Plan) در زمینه امور ارزی با پیش‌بینی موارد زیر می‌باشد:

- ۱- واحد ارزی با سازمان مناسب
- ۲- دارا بودن پرسنل واجد شرایط از نظر دانش و تجربه کافی با توجه به وسعت فعالیت.
- ۳- نحوه بکارگیری منابع ارزی بانک.
- ۴- پیش‌بینی درآمد و هزینه و سودآوری عملیات ارزی.
- ۵- تجهیزات و سخت‌افزار مورد نیاز.

برای صدور مجوز عملیات ارزی مرحله اول مقرر گردید ابتدا برنامه عملیاتی بانک در زمینه امور ارزی (Business Plan) دریافت و توسط مدیریت نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری (ادارات نظارتی ذیربط) مورد بررسی و تأیید قرار گیرد. همچنین صلاحیت تخصصی و دانش کاری کادر مدیریت و کلیدی توسط کمیته‌ای که به همین منظور تشکیل خواهد شد مورد رسیدگی و تأیید قرار گیرد. پس از طی مراحل فوق مجوز عملیات ارزی از طریق مدیریت نظارت بر بانکها صادر و به بانک متقاضی اعلام گردد. دستورالعمل‌های ذیربط نیز پس از صدور مجوز، توسط مدیریت سیاستها و مقررات ارزی جهت اجرا به بانکهای غیردولتی ابلاغ خواهد گردید.

مرحله دوم

عملیات ارزی این مرحله بشرح ذیل می‌باشد:

- ۶- انجام عملیات ارزی مربوط به گشایش اعتبار اسنادی وارداتی و قبول و ابلاغ و معامله اسناد معاملات اعتبار اسنادی صادراتی.
- ۷- انجام عملیات ارزی مربوط به بروات شامل بروات اسنادی وارداتی و صادراتی.
- ۸- صدور انواع ضمانت‌نامه‌های ارزی.
- ۹- انعقاد قراردادهای ریفاینانس حداکثر یکساله.
- ۱۰- سایر عملیات ارزی که در مراحل اول و سوم پیش‌بینی نشده است.

شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله دوم

شرایط صدور مجوز عملیات ارزی مرحله دوم ارائه برنامه عملیاتی بانک (Business Plan) با پیش‌بینی موارد ذیل می‌باشد:

- ۵- ایجاد سازمان مناسب.
- ۶- بکارگیری پرسنل متخصص و واجد شرایط از حیث دانش و تجربه.
- ۷- برقراری ارتباط با سایر بانکها از طریق سوئیفت.
- ۸- ایجاد روابط کارگزاری با بانکهای معتبر در بازارهای عمده طرفهای خارجی.

بانکها می‌توانند پس از اخذ مجوز عملیات ارزی مرحله اول، در صورت احراز شرایط مرحله دوم و آمادگی برای انجام عملیات ارزی این مرحله برنامه عملیاتی مرحله دوم را به بانک مرکزی ارسال تا پس از بررسی و تأیید همانند مرحله اول مجوز مربوطه صادر گردد.

مرحله سوم

عملیات ارزی مرحله سوم عبارتند از:

۳- انعقاد قراردادهای فاینانس.

۴- ورود به بازارهای ارزی بین بانکی (Inter Bank).

شروع عملیات ارزی مرحله سوم منوط به انجام مراحل اول و دوم، ارائه برنامه عملیاتی (Business Plan) مرحله سوم و صدور مجوز مربوطه توسط بانک مرکزی خواهد بود. لازم به توضیح است، صدور مجوز در مراحل دوم و سوم موکول به حصول اطمینان از توفیق بانک در به اجرا درآوردن مرحله قبلی به تأیید ادارات نظارت بر بانکهای تجاری و یا تخصصی، حسب مورد می‌باشد.

در خاتمه اعضای کمیته تأیید صلاحیت تخصصی و دانش‌کاری کادر مدیریتی و کلیدی واحد ارزی بانک متقاضی بشرح ذیل مورد تأیید قرار گرفت:

۱- مدیرکل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی.

۲- مدیرکل سیاستها و مقررات ارزی و در غیاب ایشان مدیر اداره سیاستها و مقررات ارزی.

۳- مدیرکل عملیات ارزی و در غیاب ایشان مدیر اداره عملیات ارزی.

۴- مدیر ادارات نظارت بر بانکهای تجاری و یا تخصصی حسب مورد.

مهدی رشیدی

حسن معتمدی

بهرام فیض زرین قلم

سیمیندخت حکاک

فرهاد طریقی

محمود مرتضوی